Nr. 21. Warszawa, dnia 4 Kwietnia 1919 r. Rok II

DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH.

Cena numeru pojedyńczego 1 mk. Z zaboru austrjackiego i z terenów b. okupacji austrjackiej można wpłacać za numer „Dziennika Urzędowego M. S. W." 1 kor. 75 h. „Dziennik Urzędowy" przyjmuje ogłoszenia instytucji społecznych i użyteczności publicznej, od osób zaś prywatnych tylko takie, które wynikają ze stosunku do władz rządowych i powyższych instytucji. Cena za wiersz drobnego pisma jednoszpaltowego 1 mk.

Redakcja i Administracja: Pałac Brühlowski, pl. Saski Nr. 9.

TREŚĆ:
I. 260. Ustawa z d. 7 marca 1919 r. w przedmiocie przyznania prawa pupilarności papierom pożyczki państwowej z dnia 30 października 1918 r. 261. Ustawa z d. 7 marca 1919 r. w przedmiocie poboru roczników 1896, 1897, 1898, 1899, 1900 i 1901 do służby wojskowej. 262. Ustawa tymczasowa z d. 8 marca 1919 r. w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych. 263. Ustawa z d. 11 marca 1919 r. w przedmiocie czasowego zakazu przywozu znaków pieniężnych w walucie austrjacko-węgierskiej, niemieckiej i rosyjskiej.

II. 264. Rozporządzenie Rady Ministrów z d. 1 kwietnia 1919 r. w przedmiocie wprowadzenia stanu wyjątkowego na całym obszarze b. Królestwa Kongresowego.

III. 265. Rozporządzenie z d. 29 marca 1919 r. w przedmiocie przywrócenia na terenie b. Królestwa Kongresowego dawnych granic gmin wiejskich, zmienionych przez władze okupacyjne niemieckie i austrjacko-węgierskie.

IV. 266. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 5 marca 1919 r. do Komisarzy Powiatowych w sprawie wypłaty premji za wykrycie tajnych gorzelni. 267. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 11 marca 1919 r. w sprawie uzupełnienia wyborów do Sejmiku Powiatowego. 268. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 12 marca 1919 r. do Komisarzy Rządowych, Prezydentów i Burmistrzów miast w przedmiocie wykupywania przez dostawców i antreprenerów świadectw przemysłowych. 269. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 13 marca 1919 r. do Komisarzy Rządowych w przedmiocie rozporządzenia materjałami drzewnymi, sprzedanymi przez b. okupantów różnym przedsiębiorstwom i osobom prywatnym. 270. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 14 marca 1919 r. do wszystkich Komisarzy Powiatowych w sprawie pierwokupu skór. 271. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 14 marca 1919 r. w przedmiocie zebrania danych, dotyczących pogwałcenia prawa narodów przez b. okupantów. 272. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 15.III 1919 r. do Naczelnego Inspektora Policji w Warszawie i Komisarzy Rządowych w przedmiocie dokonania rejestracji czasopism, zakładów drukarskich oraz składów druków. 273. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 17 marca 1919 r. do Komisarzy Ludowych i do Naczelnego Inspektora Policji w Warszawie w przedmiocie przesyłania obowiązkowych bezpłatnych egzemplarzy druków bibljotekom, do ich otrzymania upoważnionym. 274. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 17 marca 1919 r. do Komisarzy Ludowych i Naczelnego Inspektora Policji w Warszawie w przedmiocie zatwierdzania pozwoleń, wydanych przez b. władze okupacyjne, na prowadzenie zakładów widowisk i rozrywkowych. 275. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 17.III 1919 r. do Komisarzy Rządowych w sprawie zestawienia wykazu jeńców, którzy byli przez władze niemieckie internowani. 276. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 20.III 1919 r. do Komisarzy Rządowych w sprawie egzekwowania wyroków Sądu Pokoju za przestępstwa leśne. 277. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 21.III 1919 r. do Komisarzy Powiatowych w sprawie wciągnięcia do list poborowych kandydatów na podrabinów. 278. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 21.III 1919 r. do Komisarzy Powiatowych w sprawie zasiłków dla rodzin żołnierzy, pełniących czynną służbę wojskową w wojsku polskiem. 279. Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych z d. 31.III 1919 r. do Komisarzy Rządowych w sprawie policji kumunalnej powiatowej i oddziałów milicji ludowej.

V. 280. Odezwa Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych z d. 31.III 1919 r. do ludności w sprawie dzierżaw przymusowych.

VII. 281. 282. 283. 284. 285. Obwieszczenia.

I.

260.

USTAWA
w przedmiocie przyznania prawa pupilarności papierom pożyczki państwowej z dnia 30 października 1918 r.

Art. 1.

Papiery (asygnaty) pożyczki państwowej z dnia 30 października 1918 r. № 14 Dz. Pr. mają wszelkie prawa papierów, posiadających bezpieczeństwo pupilarne. Mogą one być przeto używane dla lokacji kapitałów osób pozostających pod opieką lub kuratelą, niemniej kapitałów fundacyjnych, kościelnych, korporacji publicznych, kaucji cywilnych i wojskowych, oraz dla konwersji innych papierów pupilarnych.

Art. 2.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia

Art. 3.

Wykonanie ustawy porucza się Ministrowi Skarbu i Sprawiedliwości.

Warszawa 7 marca 1919 r.

Marszałek: (—) *Trąmpczyński*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski*

Minister Skarbu:
(—) w. z. *Byrka*

Minister Sprawieeliwości:
(—) *Supiński*

„Dz. Pr." z du. 11.III 1919 r. № 28 poz. 236.

261.

USTAWA
w przedmiocie poboru roczników 1896, 1897, 1898, 1899, 1900 i 1901 do służby wojskowej.

Art. 1.

Postanawia się przeprowadzenie obowiązkowego poboru powszechnego roczników 1896, 1897, 1898, 1899, 1900 i 1901 na całym obszarze ziem polskich, na których pobór tych roczników przez władze polskie dotąd dokonanym nie był.

Art. 2.

Przeprowadzenie poboru ma się odbyć na zasadzie „Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej" z dn. 27-go października 1918 r. wraz ze zmianami tejże ustawy, wprowadzonemi dekretem Naczelnika Państwa z dn. 16 stycznia r. b. i w myśl „Tymczasowej Instrukcji dla władz poborowych", zatwierdzonej przez Ministerstwo Spraw Wojskowych wraz ze zmianami tejże Instrukcji poźniej wprowadzonemi.

Art. 3.

Czas i sposób służby wojskowej normuje się aż do chwili uchwalenia przez Sejm ustawy wojskowej „Tymczasowa Ustawa o powszechnem obowiązku służby wojskowej z dn. 27 października 1918 r." z uwzględnieniem zmian tej ustawy wprowadzonych dekretem № 111 z dn. 15 stycznia 1919 r. Dz. praw Państwa № 7 z d. 18 stycznia 1919 r.

Art. 4.

Ustawa niniejsza nie narusza w niczem dotychczasowych zarządzeń poborowych wydanych w całem Państwie. W miarę wprowadzania jej w życie roczniki nią nie objęte mają być stopniowo zwalniane z czynnej służby wojskowej.

Art. 5.

Wykonanie niniejszej ustawy i ustalenie kolejności poboru poszczególnych roczników porucza się Ministerstwu Spraw Wojskowych w porozumieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych.

Art. 6.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Warszawa, dnia 7 marca 1919 r.

Marszałek:
Trąmpczyński.

Za Prezydenta Ministrów:
S. Wojciechowski.

Minister Spraw Wojskowych:
J. Leśniewski.

„Dz. Pr." z dn. 8.III 1919 r. № 22 poz. 234.

262.

USTAWA TYMCZASOWA
w przedmiocie wydzierżawiania niezagospodarowanych użytków rolnych.

Art. 1.

Właściciele i posiadacze odłogiem leżących, a zdatnych pod uprawę rolną gruntów, lub też osoby, mające grunty takie pod swoim zarządem, opieką lub w dzierżawie, obowiązani są — o ile sami uprawy uskutecznić nie mogą — do wydzierżawienia ich przedewszystkiem małorolnym i bezrolnym, a w braku kandydatów z tej kategorji — innym rolnikom. Dzierżawcy tych gruntów winni posiadać niezbędne środki do uprawy, albo mieć możność nabycia ich we właściwym czasie.

Przepisy niniejszej ustawy nie dotyczą posiadłości ziemskich o ogólnym obszarze poniżej 50 morgów.

Art. 2.

Grunta, wymienione w art. 1, wydzierżawione być winny osobom, których głównem zajęciem jest rolnictwo.

Przy równych warunkach kandydaci na dzierżawców mają pierwszeństwo w następującym porządku:

a. dotychczasowi drobni dzierżawcy w danym majątku;
b. bezrolni zawodowi dzierżawcy drobni lub dzierżawcy opuszczonych z powodu wojny przestrzeni, posiadający inwentarz, a obecnie wskutek powrotu właścicieli na grunt pozbawieni terenów pracy;
c. stale zamieszkała w okolicy służba folwarczna, która była zatrudniona w danym majątku, lecz z którą nie zostały zawarte umowy na bieżący rok gospodarczy;
d. małorolni, których gospodarstwa bezpośrednio graniczą lub znajdują się w najbliższem otoczeniu majątku;
e. inni bezrolni i małorolni z dalszych okolic i gmin;
f. inni rolnicy, nie objęci powyższymi punktami.

Art. 3.

W umowach dzierżawnych zawieranych na zasadach ogólnych, ustalone być winny nie tylko

zwykłe warunki dzierżawne jak termin, tenuta i t. p., lecz również sposób użytkowania wydzierżawionych gruntów.

Grunty te muszą być wzięte pod uprawę mechaniczną i nie mogą być poddzierżawiane osobom trzecim.

Art. 4.

Wysokość tenuty dzierzawnej nie powinna przekraczać dwukrotnej przeciętnej sumy tenuty pobieranej w danej miejscowości w dwóch ostatnich latach przed 1 stycznia 1915 r.

Art. 5.

O ile grunta, wymienione w art. 1, nie zostaną do dn. 1 kwietnia 1919 r. wydzierżawione przez właścicieli lub inne osoby tam wymienione kandydatom na dzierżawców, odpowiadających wymaganiom niniejszych przepisów w drodze dobrowolnej, Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych ma objąć powyższe grunta w Państwowy zarząd przymusowy i zarządzić przymusowe wydzierżawienie gruntów przez zarządców państwowych na zasadzie przepisów, zawartych w art. 1—4 i 6—15 włącznie niniejszej ustawy.

Art. 6.

Ustanowienie i wykonywanie państwowego zarządu przymusowego należy do Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych, któremu służy prawo przez ustanowionych przez siebie zarządców państwowych poczynić kroki zabezpieczające terminowe wydzierżawienie w myśl ustawy niniejszej jeszcze przed terminem, wskazanym w art. 5.

Art. 7.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych mianuje zarządcę państwowego dla każdego poszczególnego majątku lub dla szeregu majątków; obowiązki zarządców państwowych mogą być powierzane, w miarę uznanej przez Ministra potrzeby, bądź osobom do ich pełnienia specjalnie powołanym, bądź urzędom państwowym lub organizacjom społecznym.

Art. 8.

Każdy wypadek ustanowienia zarządu i mianowania zarządcy państwowego podany będzie do publicznej wiadomości.

Art. 9.

Zarządca państwowy zarządza powierzonemi mu gruntami lub majątkami i jest wyłącznie upoważniony do wykonywania czynności prawnych, dotyczących tego zarządu, zaś w szczególności i wydzierżawiania gruntów w myśl art. 1—5 włącznie niniejszej ustawy, z tem jedynie ograniczeniem, że dzierżawa gruntów, obsianych zbożem, kończy się z dniem 1 września 1920 r., a dzierżawa gruntów, obsadzonych okopowiznami, dnia 1 listopada 1920 r.

Art. 10.

Wydzielanie gruntów z danego gospodarstwa na dzierżawy powinno odbywać się w ten sposób, aby właściciel miał możność na pozostałej części gruntu prowadzić racjonalne gospodarstwo.

Dzierżawcy musi być, w razie braku drogi zwykłej, oddana na czas dzierżawy droga konieczna do wydzierżawionego gruntu.

Art. 11.

Właściciele gruntów, wziętych w zarząd państwowy, albo osoby, mające grunty te pod swoim zarządem lub w dzierżawie, obowiązani są pod rygorem art. 139 K. K., obowiązującego w b. Królestwie Polskiem, który rozciąga się na byłą Galicję, dostarczyć zarządcy państwowemu wszelkich danych, dotyczących gruntów powyższych, a w razie potrzeby i całego majątku (księgi, rachunki, wykazy inwentarzy, rejestra etc.), w szczególności dane o będących do rozporządzenia środkach produkcji, o rozległości użytków rolnych poszczególnych kategorji, o liczbie morgów uprawionych pod oziminy lub przeznaczonych pod uprawę innych płodów, o stanie zasiewów w latach ubiegłych—wogóle wszelkich danych niezbędnych do obliczenia i powzięcia decyzji co do obszarów rolnych, podlegających wydzierżawieniu w danym majątku, oraz umożliwić i ułatwić sprawdzenie istotnego stanu rzeczy.

Art. 12.

Koszty wydzierżawiania i zarządzania gruntami wraz z wynagrodzeniem zarządcy państwowego obciążają właściciela gruntów w zarząd objętych lub osoby zastępujące go w myśl art. 1 ust. 1. Wysokość wynagrodzenia zarządcy ustala w każdym poszczególnym wypadku Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 13.

Umowy dzierżawne oraz inne umowy, przez zarządcę państwowego w czasie trwania zarządu zawarte, mają moc obowiązującą dla właściciela gruntów, których dotyczą, i osób prawa jego reprezentujących, nawet w razie uchylenia zarządu państwowego na warunkach i do czasu, wskazanych w umowie.

Art. 14.

Do zarządcy państwowego należy decydowanie o tem, jakie tereny różnych użytków rolnych mają być przeznaczone do wydzierżawienia, decydowanie o warunkach, obszarze, konfiguracji i formach prawnych powstających gospodarstw dzierżawnych, o zastosowaniu na wydzierżawionych gruntach narzędzi zbywających w danym majątku, o korzystaniu z zabudowań właściciela gruntów przez dzierżawców i t. p.

Zarządca państwowy odpowiedzialny jest za swe czynności przed Ministrem Rolnictwa i Dóbr Państwowych, kieruje się on we wszystkich czynnościach zarządu państwowego przy zawieraniu umów, wykonywaniu ich warunków, rozporządzaniu wpływami pieniężnemi i t. p. instrukcją Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

Art. 15.

Wykonanie ustawy poleca się Ministrowi Rolnictwa i Dóbr Państwowych, który wyda w tym celu odpowiednie instrukcje i przepisy wykonawcze.

Art. 16.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia.

Warszawa, dnia 8 marca 1919 r.

Marszałek: (—) *Trąmpczyński.*

Prezydent Ministrów:

(—) *I. J. Paderewski.*

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych.

(—) *Janicki.*

„Dz. Pr.“ z dn. 11.III 1919 r. № 23 poz. 235.

263.

USTAWA

w przedmiocie czasowego zakazu przywozu znaków pieniężnych w walucie austrjacko-węgierskiej, niemieckiej i rosyjskiej.

Art. 1.

Przywóz i przesyłanie w posyłkach pocztowych i listach znaków pieniężnych w walucie austro-węgierskiej, niemieckiej i rosyjskiej w granice Rzeczypospolitej Polskiej jest zabronione.

Art. 2.

Podróżni, przybywający z zagranicy, mają prawo przewozu sumy, nie przekraczającej 500 koron, względnie 400 marek, względnie 200 rubli.

Art. 3.

Ministerstwo Skarbu może w poszczególnych wypadkach zwolnić od stosowania art. 1 i 2 niniejszej ustawy.

Art. 4.

Dowóz kuponów procentowych i dywidendowych, na walutę koronową, markową lub rublową opiewających, do Polski, nie mniej sprzedaż papierów wartościowych za walutę koronową, markową lub rublową osobom i firmom, mającym siedzibę poza granicami Polski, są dopuszczalne tylko za zezwoleniem Ministra Skarbu. Ograniczeniu temu nie podlegają kupony emisji krajowych.

Art. 5.

Świadome przekroczenie lub usiłowanie przekroczenia niniejszej ustawy pociąga konfiskatę całej przewożonej lub przesyłanej sumy, a nadto karane będzie innemi karami, przewidzianemi w ustawie karnej.

Art. 6.

Bank austriacko-węgierski nie jest krępowany w komunikacji z filjami swemi, znajdującemi się na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej, może jednak rozporządzać przesyłanemi sumami w banknotach koronowych tylko pod kontrolą i zezwoleniem Ministra Skarbu.

Art. 7.

Wykonanie niniejszej ustawy porucza się Ministrowi Skarbu.

Art. 8.

Ustawa niniejsza wchodzi w życie z dniem jej ogłoszenia. Równocześnie tracą moc obowiązującą rozporządzenia Ministra Skarbu z 22 lutego 1919 r. i 4 marca 1919 r. w przedmiocie zakazu wwozu znaków pieniężnych w walucie austrjacko-węgierskiej, względnie w walucie niemieckiej i rosyjskiej.

Art. 9.

Minister Skarbu osobnem rozporządzeniem oznaczy dzień, w którym ustawa niniejsza straci moc obowiązującą.

Warszawa, dnia 11 marca 1919 r.

Marszałek:
(—) *Trąmpczyński*

Prezydent Ministrów:
(—) *I. J. Paderewski*

Minister Skarbu:
(—) *Dr. Englich.*

„Dz. Pr." z d. 12.III 1919 r. № 24, poz. 237.

II.

264.

Rozporządzenie Rady Ministrów w przedmiocie wprowadzenia stanu wyjątkowego na całym obszarze b. Królestwa Kongresowego.

Na podstawie artykułu 1-go Dekretu Naczelnika Państwa z dnia 2-go stycznia 1919 roku Rada Ministrów postanawia niniejszem wprowadzić na trzy miesiące stan wyjątkowy na całym obszarze b. Królestwa Kongresowego.

Warszawa, dn. 1 kwietnia 1919 r.

Prezydent Ministrów: (—) *I. J. Paderewski*

Minister Spraw Wewnętrznych: (—) *S. Wojciechowski.*

III.

265.

Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie przywrócenia na terenie b. Królestwa Kongresowego dawnych granic gmin wiejskich, zmienionych przez władze okupacyjne niemieckie i austrjacko-węgierskie.

Zgodnie z powszechnem życzeniem ludności wiejskiej zarządzam, co następuje:

§ 1. Zmiany granic gmin wiejskich, zarządzone przez byłe władze okupacyjne, niniejszym zostają skasowane, przywraca się natomiast—do czasu ustalenia podziału administracyjnego kraju przez właściwe ustawy—dawne przedwojenne granice gmin wiejskich.

§ 2. Postanowienie § 1-go nie dotyczy tych wypadków, w których całe gminy wiejskie lub ich części zostały przez b. władze okupacyjne włączone do obszarów miejskich.

Warszawa, d. 29.III. 1919 r.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *S. Wojciechowski*

Szef Sekcji Samorządowej
(—) *K. Sienkiewicz*

IV.

266.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy powiatowych w sprawie wypłaty premji za wykrycie tajnych gorzelni.

Na żądanie Ministerstwa Skarbu poleca się wszystkim Komisarzom Powiatowym podać do wiadomości publicznej, że osoby, które przyczynią się do wykrycia gorzelni pokątnych, jakoteż nieopłaconych poborem monopolowym trunków, otrzymają premję w wysokości 20% ściągniętych od winnych kar pieniężnych oraz 20% wartości monopolowej konfiskowanych na rzecz Skarbu trunków.

Warszawa, 5 marca 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *Rozwadowski.*

267.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych w sprawie uzupełniających wyborów do Sejmiku Powiatowego.

Do Pana
Komisarza Rządowego
w Sieradzu.

W odpowiedzi na raport z dnia 2 ub. m. № 11-1699/19 Ministerstwo Spraw Wewnętrznych podaje do wiadomości, co następuje:

W myśl art. 4 Dekretu o Tymczasowej Ordynacji Wyborczej do Sejmików Powiatowych z dnia 5 grudnia 1918 r. (Dz. Praw № 19, roz. 51) na członka Sejmiku Powiatowego może być wybrany każdy członek Rady Gminnej, Rady Miejskiej i Magistratu, umiejący czytać po polsku. Warunkiem więc biernego prawa wyborczego do Sejmiku Powiatowego jest należenie do odnośnego kolegjum wyborczego.

W myśl art. 12 Dekretu o Tymczasowej Ordynacji Powiatowej dla obszaru Polski byłego zaboru rosyjskiego z dnia 4 lutego 1919 r. (Dz. Praw № 13, roz. 141) w razie utraty przez członka Sejmiku biernego prawa wyborczego do Sejmiku powiatowego, Minister Spraw Wewnętrznych zarządza wybór uzupełniający z odnośnego kolegjum wyborczego.

Z powyższego wynika, że w razie powstania nowych Rad Gminnych lub Miejskich, skutkiem zarządzenia nowych wyborów, członkowie Sejmiku Powiatowego, wybrani przez ustępujące Rady Gminne lub Miejskie, tracą bierne prawo wyborcze do Sejmików Powiatowych, co powoduje z chwilą ukonstytuowania się nowej Rady Miejskiej lub Gminnej utratę mandatu do Sejmiku Powiatowego i konieczność dokonania wyborów uzupełniających w myśl art. 12 Tymczasowej Ordynacji Powiatowej.

W danym razie należy przedstawić Ministerstwu Spraw Wewnętrznych wniosek o zarządzenie wyborów.

Warszawa, d. 11/III 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
(—) *K. Sienkiewicz.*

Wszystkim panom Komisarzom Rządowym do wiadomości.

Za ministra Spraw Wewnętrznych
(—) *K. Sienkiewicz.*

268.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Rządowych, Prezydentów i Burmistrzów miast w przedmiocie wykupywania przez dostawców i antreprenerów świadectw przemysłowych.

Podług obowiązujących przepisów dostawcy i antreprenerzy obowiązani są wykupywać świadectwa przemysłowe przy zawieraniu umów w miejscu ich wykonania; wysokość ceny świadectwa zależy od sumy dostawy i antrepryzy.

Wobec dorywczego działania umów dostaw i antrepryz i łatwości ukrycia ich objektów koniecznem jest śledzenie, aby przedsiębiorcy i antreprenerzy nie usuwali się od opłaty należnego podatku oraz nie wykupywali patentów, nie odpowiadających rozmiarowi i obrotom przedsiębiorstwa.

W myśl art. 443 ustawy o podatkach przemysłowych, instytucje rządowe obowiązane są dostarczać Ministerstwu Skarbu informacji o zawartych umowach, dostawach i antrepryzach, celem należytego opodatkowania handlu i przemysłu.

Wobec powyższego polecam:

zawiadomić miejscowe władze skarbowe o każdej dostawie i antrepryzie, zawartej od dnia 1 listopada 1918 r. do chwili otrzymania niniejszego okólnika, oraz w przyszłości zawiadamiać je o każdej zawieranej umowie, za pomocą wyciągu według załączonego przy niniejszym formularza.

Warszawa, 12/III 1919 r.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *S. Wojciechowski*

Zawiadomienie o zawartych umowach na dostawy i antrepryzy.

Załącznik.

Do Inspektoratu (Zarządu) skarbowego
w..................................

Nazwisko, imię i miejsce zamieszkania kontrahenta	Data i miejscowość zawarcia umowy	Przedmioty dostawy lub rodzaj robót, mających być wykonanemi	Termin wykonania dostawy lub robót	Ogólna suma wynagrodzenia według zawartej umowy	Na jaką sumę wykonano roboty lub dostarczono towarów w ciągu roku 19	Czy kontrahent przedstawił patentna przedsiębiorstwo handlowe lub przemysłowe: rodzaj przedsiębiorstwa, jego adres, data, Nr. wydanego na przedsiębiorstwo świadectwa przemysł, na r.19....	UWAGI
1	2	3	4	5	6	7	8

UWAGA: 1. Niniejszy wykaz należy przesłać miejscowej władzy skarbowej bezzwłocznie po zawarciu umowy.
2. Rubryka 6 tyczy się dostaw, trwających kilka lat i bez określonej w umowie sumy za każdy rok.
3. W wykazie należy umieścić tylko jedną dostawę lub umowę.

269.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Rządowych w przedmiocie rozporządzania materjałami drzewnymi, sprzedanymi przez b. okupantów różnym przedsiębiorstwom i osobom prywatnym.

Na skutek odezwy Ministerstwa Rolnictwa i Dóbr Państwowych z dnia 5 lutego r. b. (Nr. 3107/760) niniejszym zawiadamiam, że w myśl dekretu z dnia 11 stycznia r. b., wydanego w przedmiocie unieważnienia umów, zawartych z b. władzami okupacyjnemi,—Ministerstwo to weszło w posiadanie drzewa, sprzedanego przez okupantów różnym instytucjom, przedsiębiorstwom i osobom prywatnym z lasów państwowych i donacyjnych, przerobionych już ze sprzedanego drzewa wszelkiego rodzaju materjałów i wreszcie pobudowanych dia celów eksploatacyjnych kolejek i zakładów przemysłowych, jako to: tartaków, terpentyniarni, fabryk wyrobu wełny i t. p.

Jedynie więc Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, jako właściciel, może dysponować temi materjałami drzewnemi bez względu na to, gdziekolwiek one się znajdują, czy to na gruncie w lesie, czy też na stacjach kolejowych, w przystaniach, na składach, na rzekach w wodzie, na berlinkach i t. p.

Ponieważ zdarzały się wypadki, że organy wykonawcze innych Ministerstw samodzielnie dysponowały tego rodzaju materjałami drzewnemi, a nawet i zakładami przemysłowymi, co stoi w oczywistej sprzeczności z brzmieniem wyżej zacytowanego dekretu, przeto polecam Panu ściśle zastosować się do niniejszego okólnika, zaznaczając, że wszelkie sprawy, dotyczące za-

równo sprzedaży, jakoteż i wydatku zasekwestrowanego drzewa i innych materjałów drzewnych, oraz sposób administrowania tego rodzaja zakładami przemysłowymi, a wreszcie kwestje, dotyczące przyszłości tych zakładów, mogą być rozstrzygane jedynie przez Ministerstwo Rolnictwa i Dóbr Państwowych, oraz przez urzędy państwowe, temuż Ministerstwu podległe.

Warszawa, dnia 13 marca 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Januszewski*

270.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Powiatowych w sprawie pierwokupu skór.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych zawiadamia Panów Komisarzy Powiatowych, że w myśl dekretu Rady Ministrów z dnia 31 stycznia r. b. prawo pierwokupu skór należy do Rządu, a mianowicie do Ministerstwa Spraw Wojskowych, Ministerstwa Aprowizacji i Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Dopiero, po odebraniu potrzebnej ilości skór gotowych przez powyższe Ministerstwa, pozostała część skór, po ostemplowaniu i wydaniu specjalnego zwolnienia przez Wydział Surowców Wojennych M. P. i H., opatrzona niezbędną pieczęcią fabryczną, idzie do wolnego handlu.

Pobieranie jakichkolwielk skór z garbarń bez aprobatu Departamentu Gospodarczego Ministerstwa Spraw Wojskowych jest niedozwolone.

Warszawa, d. 14/III 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) *Rozwadowski*

271.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Powiatowych i Burmistrzów miast w przedmiocie zebrania danych, dotyczących pogwałcenia prawa narodów przez b. okupantów.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych przesyła Panom odpis odezwy Biura Prac Kongresowych i uprasza o szybkie zebranie odpowiednich danych i przesłanie ich bezpośrednio pod adresem Biura Prac Kongresowych w Warszawie.

Warszawa, d. 14/III 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) *Rozwadowski.*

Odpis.

Warszawa, d. 10 marca 1919 r.

Biuro Prac Kongresowych.

№ 1068.

Z polecenia Przedstawicielstwa Polskiego na Kongresie Biuro Prac Kongresowych przystępuje do zbadania pogwałceń prawa narodów przez władze i armje niemieckie i austro-węgierskie na ziemiach polskich.

W tym celu Biuro Prac Kongresowych uprasza o przedstawienie w terminie 8-dniowym wszystkich posiadanych materjałów, ilustrujących przeciwną prawu działalność pomienionych władz i armji w zakresie 11 następujących punktów:

1) systematyczne teroryzowanie ludności,

2) umyślna dewastacja, niszczenie własności i rabunek,

3) nielegalne kontrybucje i pobory,

4) nielegalne egzekucje,

5) deportacja ludności cywilnej w okupowanych terytorjach i przymusowe roboty,

6) zabójstwa zakładników,

7) bombardowanie z powietrza bez ostrzeżeń,

8) bombardowanie umyślne i bez potrzeby szpitali,

9) nielegalne posiłkowanie się i złe traktowanie jeńców wojennych,

10) instrukcje co do niebrania do niewoli,

11) ogólne stosowanie nielegalnych środków walki.

Celem niniejszej ankiety Biura Prac Kongresowych jest przygotowanie materjałów o sprzecznej z prawem działalności władz obcych, umożliwiającego pociągnięcie najbardziej występnych jednostek do odpowiedzialności kryminalnej oraz zobrazowania ogólnych metod postępowania władz i armji niemieckich i austro-węgierskich.

Zbytecznem zatem jest przedstawienie przez poszczególne Urzędy opracowań syntetycznych, koniecznem natomiast dostarczenie w oryginałach lub uwierzytelniających odpisach, stosownie do wyraźnego zlecenia Przedstawicielstwa, aktów i dokumentów, świadczących o pogwałceniu prawa narodów, względnie protokułów takich pogwałceń, sporządzonych w drodze urzędowej z udziałem zaprzysiężonych świadków.

Jeżeli chodzi o występną działalność pewnych jednostek, stosowny materjał należy wyłączyć i przedstawić oddzielnie, aby stanowił on surogat aktu oskarżenia.

Wobec nadzwyczaj krótkiego czasu na zebranie materjałów stanąć należy na tem stanowisku, iż podstawą do wnioskowania służyć bę-

dzie przedewszystkiem materjał, zebrany już w chwili obecnej.

Przy wybieraniu i przesyłaniu materjału baczyć należy, aby do niniejszej akcji nie włączać faktów ustalonych już przez inne organizacje, a przedewszystkiem rejestrację strat wojennych (szkody materjalne bezpośrednie i stwierdzone), w chwili obecnej chodzi tylko *o pogwałcenie prawa międzynarodowego.*

Pracy przedsięziętej towarzyszyć winna wyjątkowa szybkość i precyzja wykonania, stąd wskazany powyżej ośmiodniowy termin nie może być pod żadnym pozorym przedłużony, a przedstawione dowody muszą posiadać jaknajwiększe cechy autentyczności i dokładności.

Kierownik Biura:
(—) *K. Lutostański.*

Naczelnik Kancelarji
(podpis nieczytelny).

Do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w/m.

272.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Naczelnego Inspektora Policji w Warszawie i Komisarzy Rządowych w przedmiocie dokonania rejestracji czasopism, zakładów drukarskich oraz składów druków.

Stosownie do dekretów z dnia 7 lutego 1919 r. oraz rozporządzeń Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 12 t. m. i r. w przedmiocie przepisów tymczasowych:

1. o prasie,
2. o zakładach drukarskich i składach druków, i
3. o widowiskach i zakładach widowiskowych oraz rozrywkowych, (Dziennik Urzędowy M. S. W. Nr. 12. z r. 1919, poz. 135, 141, 142 i 143).

polecam w ciągu miesiąca od daty opublikowania niniejszego okólnika, sporządzić i przesłać do Wydziału Prasowego M. S. W. wykazy wszystkich istniejących w każdej miejscowości czasopism, zakładów drukarskich, składów druków oraz zakładów widowiskowych i rozrywkowych, rejestrując w tych wykazach:

I. o czasopismach — szczegóły, jakie zawiera szemat, podany w Nr. 12-ym „Dziennika Urzędowego M. S. W." z r. b. str. 10, a nadto datę dokładną założenia czasopisma, względnie ukazania się wogóle numeru 1-go lub okazowego;

II. o zakładach drukarskich:
   a. rodzaj zakładu,
   b. adres zakładu,
   c. imię, nazwisko i adres właściciela oraz zarządzającego;

III. o składach druków:
   a. rodzaj składu druków,
   b. adres,
   c. imię, nazwisko oraz adres właściciela i zarządzającego.

Warszawa, dnia 15 marca 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) J. Gorzechowski.

273.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Ludowych i do Naczelnego Inspektora Policji w Warszawie w przedmiocie przesyłania obowiązkowych bezpłatnych egzemplarzy druków bibljotekom, do ich otrzymania upoważnionym.

W uzupełnieniu rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych w przedmiocie dostarczania bezpłatnych egzemplarzy obowiązkowych druków („Dziennik Urzędowy M. S. W." Nr. 12, z dnia 18 lutego 1919 r.) oznajmiam, że egzemplarze obowiązkowe, dostarczane do miejscowego państwowego urzędu administracyjnego, a przeznaczone dla bibliotek w art. 1 rozporządzenia wymienionych, winny być przez państwowy urząd administracyjny przesyłane wprost do odnośnych bibliotek, jako przesyłki urzędowe, wolne od opłaty, podobnie jak egzemplarze, przeznaczone dla Ministerstwa Spraw Wewnętrznych. Jedynie egzemplarze, przeznaczone dla Biblioteki Uniwersyteckiej we Lwowie i Biblioteki Przyjaciół Nauk w Poznaniu, winny urzędy przechowywać na razie u siebie, aż do dalszego rozporządzenia, które wydane zostanie po uregulowaniu stosunków komunikacyjnych z temi miastami.

Warszawa, dnia 17 marca 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *J. Gorzechowski.*

274.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Ludowych i Naczelnego Inspektora Policji Warszawie w przedmiocie zatwierdzenia pozwoleń, wydanych przez b. władze okupacyjne, na prowadzenie zakładów widowiskowych i rozrywkowych.

Oznajmiam niniejszym, że z powodu nieistnienia pod względem prawnym różnicy pomiedzy posiadaczami pozwoleń na prowadzenie zakładów i rozrywkowych, wydanemi przez b. władze okupacyjne, a osobami, ubiegającemi się po raz pierwszy o pozwolenie, — do Wydziału Prasowego winny być nadsyłane w myśl okólnika Ministra Spraw Wewnętrznych z d 14/II-1919 r. („Dziennik Urzędowy" Nr. 12, poz 143) zarówno podania osób, zamierzających otwierać nowe zakłady widowiskowe lub rozrywkowe, jak i pozwolenia dawniejsze b. władz okupacyjnych w celu ostatecznego zdecydowania kwestji, dotyczącej prowadzenia rzeczonych zakładów.

Jednocześnie nadmieniam, że osoby które spełniły warunek, wymieniony w art. 3 dekretu z d. 7/II-1919 r. o widowiskach i złożyły w państwowych miejscowych urzędach administracyjnych pozwolenia, wydane przez b. władze okupacyjne, mogą warunkowo do chwili definitywnego zatwierdzenia przez Wydział Prasowy M. S. W. pozwoleń dawniejszych, prowadzić zakład kinematograficzny lub rozrywkowy pod rygorem stosowania się do obowiązujących przepisów prawnych,

Warszawa, 17 marca 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:
(—) *J. Gorzechowski.*

275.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Rządowych w sprawie zestawienia wykazu jeńców, którzy byli przez władze niemieckie internowani.

Po zawarciu zawieszenia broni, a następnie traktatu pokojowego z Rosją i Ukrainą, władze niemieckie i austrjackie wydały odezwę do zdemobilizowanych z wojska rosyjskiego mieszkańców okupowanych przez państwa centralne terenów treści następującej:

Ogłoszenie.

Wszyscy żołnierze rosyjscy, zamieszkali na zachód od dawniejszej pozycji, będą puszczeni do domów. Dla zarejestrowania ludzie ci winni zameldować się w najbliższej niemieckiej wojskowej placówce. Dla uniknięcia szerzenia chorób zaraźliwych, obowiązani są odbyć trzytytygodniową kwarantannę przed wyjazdem w obozie sanitarnym, którego adres będzie później do wiadomości podany.

Niemieckie Dowództwo Wojskowe.

Wobec tego ogłoszenia ogromna masa Polaków, byłych wojskowych rosyjskich, uwolnionych z wojska na skutek demobilizacji, skierowała się do placówek niemieckich. Tu objaśniono ich, że, o ile chcą dostać się do domu, winni zgodzić się na rozesłanie ich do różnych obozów i na traktowanie ich w ciągu 21 dni jako jeńców wojennych, a to dlatego, że muszą odbyć kwarantannę i że trzeba sprawdzić na miejscu wiarogodność podanych przez nich miejscowości stałego ich zamieszkania. Po trzech tygodniach ludzie ci zatrzymani zostali w obozach, traktowani na równi z jeńcami wojennymi, wziętymi na polu bitwy z bronią w ręku, obrani z pieniędzy i dobytku i używani do robót przymusowych.

Ze względu na to, że ludzie ci przeszli front na skutek ogłoszenia władz niemieckich, że byli prawnie zwolnieni z wojska rosyjskiego, a zatem przeszli front, jako osoby cywilne, a nie członkowie armji nieprzyjacielskiej z bronią w ręku, Polacy—byli wojskowi armji rosyjskiej byli bezprawnie traktowani, jako jeńcy wojenni, internowani i używani do robót. Stanowią oni zatem odrębną kategorję jeńców i należy im się całkowite za czas internowania odszkodowanie za stracone rzeczy i oszczędności, za pracę przymusową, za nadwątlone, ewentualnie całkowicie zniszczone zdrowie, za straty, jakie wskutek nieobecności w gospodarstwach swoich ponieśli.

Dla uzyskania tego odszkodowania koniecznem jest przeprowadzenie ścisłej rejestracji jeńców tej kategorji.

Wobec tego poleca się wszystkim PP. Komisarzom Powiatowym wskutek odezwy Państwowego Urzędu do spraw jeńców w Warszawie z dnia 3 lutego 1919 r., № 1402, aby nakazali wszystkim zarządom gmin i miast jaknajszybsze sporządzenie wykazów tej kategorji jeńców, zebrali je w porządku alfabetycznym gmin i miast i przesłali je bezpośrednio Wydziałowi Statystyczno-Rozrachunkowemu Państwowego Urzędu do spraw powrotu jeńców, uchodźców i robotników w Warszawie, Królewska 23.

W interesie własnym ludność zainteresowana powinna dopomódz do przeprowadzenia rzeczonej regestracji i podawać dokładne i pewne informacje.

Wykazy te powinny zawierać:

a) imię i nazwisko, wiek jeńca, adres dokładny stałego zamieszkania.

b) żonaty, kawaler czy wdowiec; ile ma dzieci; zajęcie, (czy ma grunt, ile morgów i ile wskutek nieobecności leży odłogiem),

c) czy, gdzie i kiedy został uwolniony z wojska rosyjskiego;

d) kiedy i gdzie się zameldował na skutek ogłoszenia do władz wojskowych niemieckich, lub kiedy i gdzie przeszedł front;

e) adres internowania (obozu jeńców, miejscowości i robót przymusowych);

f) czy powrócił z niewoli i kiedy?

Warszawa, d. 17/III 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) *Januszewski.*

276.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Rządowych w sprawie egzekwowania wyroków Sądu Pokoju za przestępstwa leśne.

Wskutek odezwy Ministerstwa Sprawiedliwości z dnia 11 marca r. b. № 3980/19—doszło do wiadomości Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, że władze gminne nietylko że niedość ściśle i szybko wykonują wyroki sądowe w sprawach o przestępstwa leśne, lecz, co więcej, wyroków takich, wydanych przez Sądy Pokoju, wcale nie wykonują, a to na zasadzie uchwał Zgromadzeń gminnych.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, nawiązując do wydanych już w tej mierze okólników z dnia 10 stycz. r. b. № 28891/S, 6270, a szczególnie okólnika № 123 z dnia 28 lutego b. r. № 34663/11-2234 (ustęp 4), poleca Panom z całą stanowczością i energją ukrócić to niewłaściwe postępowanie władz gminnych i zarządzić bezzwłocznie, co należy by tego rodzaju uchwały Zgromadzeń gminnych więcej miejsca nie miały tem więcej, ze winni takich uchwał pociągnięci zostaną do surowej odpowiedzialności karno-sądowej.

Pouczą Panowie natychmiast wszystkich wójtów gmin swojego powiatu, że obowiązkiem wójta jest wszystkie wyroki Sądów Pokoju z jaknajwiększą ścisłością wykonywać, a nadto z mocy swojego urzędu zapobiegać z całą energją wszelkim kradzieżom i przestępstwom leśnym i to zarówno w lasach państwowych, jak i prywatnych.

O wydanych zarządzeniach w tej sprawie doniesienie Pan Ministerstwu Spraw Wewnętrznych niezawodnie do dnia 31 marca b. r.

Warszawa, d. 20/III 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych

(—) *K. Sienkiewicz.*

277.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Powiatowych w sprawie wciągnięcia do list poborowych kandydatów na podrabinów.

Do Komisarza Rządowego

w Łęczycy.

Na sprawozdanie z dnia 17 marca 1919 r. L:1192/19 II — zawiadamiam Pana, że w myśl „Tymczasowej Ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej“ (Tytuł IX art. 68) tylko rabini, uznani przez Państwo, nie podlegają powszechnemu obowiązkowi służby wojskowej.

Wobec tego polecam Panu wszystkich kandydatów na podrabinów, a znajdujących się w wieku popisowym, wciągnąć do list poborowych i postawić ich przed Komisję przeglądową.

Warszawa, dnia 21 marca 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Januszewski*

Wszystkim PP. Komisarzom Powiatowym do wiadomości.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych:

(—) *Januszewski*

278.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Powiatowych w sprawie zasiłków dla rodzin żołnierzy, pełniących czynną służbę wojskową w wojsku polskiem.

Na liczne zapytania ze strony Panów Komisarzy Powiatowych, powiadamia się, że Ministerstwo Spraw Wojskowych unormowało już sprawę zasiłków dla członków osób, służących czynnie w wojsku polskiem.

O tem należy zawiadomić interesowanych z pouczeniem, że żołnierze, pozostający w czynnej służbie w wojsku polskiem, winni za pośrednictwem oddziałów, do których są przydzieleni, zgłaszać prawo swych rodzin do zasiłku wojskowego. Zgłoszenia ich zostaną przez odnośny oddział wojskowy przedłożone Ministerstwu Spraw Wojskowych (Departament Gospodarczy—Sekcja zaopatrzenia służących w wojsku

polskiem i ich rodzin w Warszawie, Kredytowa 9), które przyznaje zasiłki wojskowe.

Warunkiem przyznania zasiłku jest stwierdzenie, że:

1. rodzina żołnierza znajduje się w niedostatku,
2. żołnierz przed wstąpieniem do wojska łożył na utrzymanie rodziny.

Bliższe szczegóły co do wysokości zasiłku i co do sposubu wypłaty zostaną podane do wiadomości, po otrzymaniu odnośnej instrukcji od Ministerstwa Spraw Wojskowych.

Warszawa, d. 21/III 1919 r.

Za Ministra Spraw Wewnętrznych
(—) *Januszewski*

279.

Okólnik Ministra Spraw Wewnętrznych do Komisarzy Rządowych w sprawie policji komunalnej powiatowej i oddziałów milicji ludowej.

Wyjaśniam, że policja komunalna powiatowa oraz oddziały milicji ludowej, znajdujące się w granicach powiatu, podlegają w zakresie służby bezpieczeństwa publicznego Komisarzowi Rządowemu powiatu. Wszystkie inne władze państwowe tak cywilne, jak wojskowe, mogą dysponować policją i milicją jedynie za pośrednictwe Komisarza Rządowego. Wyjątek stanowią władze sądowe i prokuratorskie, które wydają policji i milicji zlecenia bezpośrednio.

Inspekcja policji komunalnej oraz komenda główna i komendy okręgowe milicji ludowej nie mają prawa dosponować policją i milicją w zakresie służby bezpieczeństwa publicznego, zwierzchnia władza ich orgranicza się jedynie do spraw organizacji administracji, zaopatrzenia i wyszkolenia. O rozmieszczeniu posterunków policji komunalnej i oddziałów milicji w granicach powiatu decyduje Komisarz Rządowy w porozumieniu z powiatowym komendantem policji czy milicji. O przesunięciach oddziałów milicji ludowej z jednego powiatu do drugiego decyduju wyłącznie Minister Spraw Wewnętrznych.

Komisarze Rządowi mają prawo zawieszać w czynnościach służbowych podwładnych im komendantów powiatowych policji czy milicji ludowej z warunkiem natychmiastowego zawiadomienia o tym Ministerstwa, celem wszczęcia postępowania dyscyplinarnego. Kary dyscyplinarne za wykroczenia służbowe innych funkcjonarjuszy policji czy milicji wymierzają odnośni komendanci.

Komisarze Rządowi nadsyłać będą do Ministerstwa 1-go, 10-go i 20-go każdego miesiąca osobne raporty o stanie służby bezpieczeństwa publicznego, zawierające:

1. Stan liczebny policji komunalnej i milicji ludowej z wyszczególnieniem rozmieszczenia w powiecie i liczby oficerów, podoficerów, szeregowców i urzędników;
2. Braki w umundurowaniu i uzbrojeniu (w pierwszym raporcie podać ilość karabinów, pistoletów i amunicji);
3. Sprawozdanie o zachowaniu się podwładnych im organów służby bezpieczeństwa publicznego, z wyszczególnieniem nazwisk i charakteru wykroczeń oraz wymierzonych kar.

Warszawa, d. 31/III 1919 r.

Minister Spraw Wewnętrznych
(—) *S. Wojciechowski.*

V.

280.

Odezwa Ministra Rolnictwa i Dóbr Państwowych do ludności w sprawie dzierżaw przymusowych.

Rząd podejmuje najusilniejsze starania, aby zaopatrzeć ludność w dostateczną ilość środków żywności, co jest pierwszym warunkiem, umożliwiającym spokojną pracę nad odbudową całego kraju po latach wojny i ciężkiej rabunkowej gospodarce okupantów.

Możność tego zaopatrzenia zależy przedewszystkiem od stanu wytwórczości rolnej, przeto w wykonaniu Ustawy Sejmowej z dn. 8 marca r. b. Ministerstwo Rolnictwa i D. P. wzywa wszystkie warstwy ludności wiejskiej do wytężenia pracy w celu przysporzenia krajowi płodów rolnych przez możliwie największe rozszerzenie powierzchni zasiewów w roku bieżącym.

Rząd zdaje sobie sprawę z tego, iż koniecznem byłoby w tym celu natychmiastowe dostarczenie rolnikom potrzebnego inwentarza, narzędzi, nasion i nawozów sztucznych. Rząd czyni wszelkie możliwe starania w tym kierunku; brak środków, wojna na kilku frontach, trudności komunikacji z zagranicą i spóźniona pora uniemożliwiają jednak przyjście na czas z wydatną pomocą rolnictwu. Dla zwiększenia zapasów taniego zboża, niezbędnego dla wyżywienia

przedewszystkiem uboższej ludności miast i wsi, koniecznem jest rozszerzenie powierzchni gruntów uprawnych i uruchomienie gospodarstw zniszczonych przez wojnę. Dla osiągnięcia tego celu należy zatrudnić na roli możliwie największą ilość rąk roboczych i uruchomić wszystkie siły kraju przy uprawie gruntów.

W tym celu Sejm postanowił wydzierżawienie czasowe, krótkoterminowe wszelkich gruntów ornych, leżących odłogiem, rolnikom fachowym, którzy posiadają potrzebne do tego środki.

W wykonaniu powyższej uchwały sejmowej z dnia 8 marca (Ustawa Tymczasowa w przedmiocie wydzierżawienia niezagospodarowanych użytków rolnych. Dziennik Praw № 23 z dnia 11/III 1919 r. poz. 235), zostaje przy Ministerstwie Rolnictwa i D. P. utworzony „Urząd czasowy dzierżaw przymusowych". Zadaniem tego Urzędu będzie objęcie w zarząd przymusowy tych niewyzyskanych użytków rolnych, których właściciele nie będą w stanie sami uprawić.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych zamianuje Powiatowych Zarządców Państwowych i uprawni ich do kwalifikowania tych gruntów, leżących odłogiem, które mają być oddane w zarząd przymusowy w celu ich wydzierżawienia. Powiatowi Zarządcy Państwowi w razie potrzeby zamianują gminnych Zarządców Państowych.

Rząd wzywa rolników, posiadających odpowiednie środki do uprawy roli, a przedewszystkiem dotychczasowych drobnych dzierżawców, pozbawionych dzierżawy, stale zamieszkałych w danej miejscowości robotników rolnych, sąsiadujących z danemi majątkami małorolnych, oraz właścicieli gruntów, leżących odłogiem, aby zawierali umowy w myśl Ustawy Sejmowej.

W razie niedojścia do skutku porozumienia dobrowolnego z właścicielem, wzywa się wymienionych powyżej rolników do zapisywania się w Urzędach gminnych, które stosownie do rozporządzenia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych obowiązane będą formować listy kandydatów na dzierżawców. Przy zapisywaniu się na powyższe listy zgłaszający się obowiązani są podać swoje imię, nazwisko, zajęcie, kwalifikacje i posiadane środki niezbędne do uprawy roli i jej obsiewu, gdyż na zasadzie Ustawy Sejmowej dzierżawców obowiązuje należyte wykorzystanie wydzierżawionych gruntow i dobra ich uprawa.

Na podstawie dostarczonych w ten sposób wiadomości Urzędy gminne sporządzą dla każdej gminy odpowiednie wykazy i skierują je do Powiatowych Zarządców, którzy według uznanej przez siebie potrzeby postanowią, które nieuprawne użytki rolne mają być wzięte w zarząd przymusowy.

Zaznacza się przytem, że wydzierżawianie gruntów, leżących odłogiem, nie ma na celu zniesienia praw dotychczasowych właścicieli lub dzierżawców majątków rolnych. Jest ono obliczone na zbiór jednego lub dwóch plonów i kończy się w terminie ukończenia kontraktów i nie daje czasowym dzierżawcom żadnych praw własności na grunt wydzierżawiony.

Warszawa, dn. 31 marca 1919 r.

Minister Rolnictwa i Dóbr Państwowych:
(—) *Janicki.*

VII.

OBWIESZCZENIA.

281.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 21 marca 1919 r. № 34881-XI-741 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 15, stowarzyszenie pod nazwą „Bezpartyjne Zrzeszenie Robotników Polskich" z siedzibą w m. st. Warszawie.

282.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 15 marca 1919 r. № 36270-XI-799 (st.) wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 16, stowarzyszenie pod nazwą „Centralne Towarzystwo Rzemieślnicze" w m. st. Warszawie.

283.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznyoh z dnia 15 marca 1919 roku № 35044-XI 843 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków № 17, stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Szkoły Żeńskiej" z siedzibą w m. st. Warszawie.

284.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 19 marca 1919 r. № 33168-XI 630 wciągnięto de rejestru stowarzyszeń i związków, № 18, stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo imienia Jana Zamoyskiego" z siedzibą w m. st. Warszawie.

285.

Na zasadzie postanowienia Ministerstwa Spraw Wewnętrznych z dnia 21 marca 1919 r. № 23281-XI-562 wciągnięto do rejestru stowarzyszeń i związków, № 19, stowarzyszenie pod nazwą „Towarzystwo Wioślarskie w Warszawie".

Drukiem F. Wyszyńskiego i S-ki, Warszawa, Zgoda № 5.